

Defensa dels mèrits de la doctoranda a càrrec del Dr. Antoni Riera

1. Rectora Magnífica de la UIB, distingides autoritats, companys del claustre, amics i amigues, tots.

2. Ara, quan baixava a cercar la Dra. Bockstael, m'ha vingut al cap un record, i amb ell la sensació estranya que el temps no passa, o, el que encara és millor, que el temps no passa de bades. M'ha semblat reviure la primera vegada que vaig anar a cercar la Dra. Bockstael a l'aeroport. Era, no obstant això, un mes de febrer, encara que l'explosió de les flors blanques i roses dels ametllers volgués, al mig de l'hivern, anticipar la primavera de maig.

3. Han passat quasi deu anys, però record aquell dia com un dia especial. No negaré que hi vaig anar amb nervis –els mateixos que sent aquell que arriba a una cita a cegues– i de temor –tant pel que diria com pel que em diria–, encara que, ben pensat, el contacte que havíem mantingut via email per planificar els curs que impartiria al programa de Màster-doctorat en Economia del Turisme i del Medi Ambient del Departament d'Economia Aplicada, em duia a pensar que seria una persona propera, senzilla,... i, a més, l'havia llegida tantes vegades que tenia assegurat quelcom més que un tema de conversa.

4. Sí, de fet, ...havia coincidit amb ella anys enrera, mentre feia la tesi doctoral, encara que ella no se n'havia adonat. La relació la va encetar un article escrit per ella i el seu marit, Ivar Strand, publicat al *Western Journal of Agricultural Economics* que, com tant d'altres, em va arribar des de la Biblioteca de la Universitat de Barcelona. Aleshores, aquells que fèiem el doctorat no teníem accés electrònic, com ara tenen els nostres estudiants, a les principals revistes científiques i els fons de la biblioteca de la Universitat de les Illes Balears no era tampoc tan extens com el d'ara.

5. En realitat, vaig tardar anys en descobrir que el llinatge Strand, que tantes vegades havia vist al costat del llinatge Bockstael, era el del seu marit. A dir ver, també vaig tardar temps en notar que el llinatge Bockstael pertanyia a una dona.

6. Bockstael era el llinatge d'un investigador que amb el seu treball feia palesa la contribució de l'anàlisi econòmica a la valoració d'alguns aspectes rellevants de la qualitat ambiental. Com ho era el de Strand, McConnell, Hanemann, Barbier, Kling, Larson, Madariaga, Arsanjani, Lipton, Constanza, Boyatun, Waringen, Opaluch, Freeman, Burgess, Bell, Koopp, Porteney, Smith, Geoghepan, Irwin, Legget, Nilsson, Pizzoto, Moglen, Palmer, Stanley, Thompson, Moglen, Brooks, VanNess, Teisl, Levy, ..., llinatges, tots ells, d'investigadors que han treballat al costat de la Dra. Bockstael i que, a poc a poc, es varen fer també un lloc al meu cervell.

7. Era com si trotàssim tots cap a la mar, ocupant-nos de les nostres pròpies coses, de les nostres pròpies riqueses naturals, com qualsevol sargantana negra, d'aquestes que habiten a l'illa de l'Aire a Menorca i, llavors, miràssim al voltant per descobrir que formàvem part d'un grup.

8. Potser per això, no cal que vagi molt enfora per retrobar-me amb la línia d'investigació de la Dra. Bockstael que, en darrera instància no persegueix altra cosa que fer més fàcil la discussió sobre el medi ambient que volem per nosaltres i pels nostres fills, i el preu que estam disposats a pagar per ell. Sí que em costarà, però, trobar un enfilall de paraules per introduir-la, en el sentit anglosaxó del terme, "presentar-la", "fer que sigui admesa, rebuda" per la comunitat universitària de les Illes Balears.

9. La Dra. Bockstael és catedràtica emèrita del Departament d'Economia Agrícola i Ambiental de la Universitat de Maryland (EUA) i, des de que l'any 1976 va presentar la seva tesi doctoral sobre la gestió de la pesca comercial, no ha fet més que investigar la millor manera de mesurar

tant els beneficis socials que deriven de les millores ambientals com els costos socials associats als danys ambientals.

10. Conscient dels problemes que tenen les propostes dels economistes en la solució de la problemàtica ambiental, ha dedicat tota la seva recerca a millorar les tècniques que, com el mètode del cost del viatge o la metodologia de preus hedònics, utilitzam els economistes ambientals per traduir a unitats monetàries les conseqüències que té sobre els humans la pèrdua de qualitat de l'aigua, de l'aire o dels ecosistemes terrestres, provocada entre d'altres, per la contaminació de les indústries, els vessaments de petroli, la urbanització, ...

11. Enmig d'aquesta fal·lera, la Dra. Bockstael aviat se n'adona que no es tracta tant d'assignar un preu als actius ambientals, sinó d'expressar quantitativament l'efecte de canvis marginals en la provisió de determinats serveis ambientals enfront al valor d'altres béns i serveis que la societat també necessita i desitja per, d'aquesta manera, optimitzar la presa de decisions.

12. Pensar, emperò, en els serveis ambientals que pot proporcionar un ecosistema concret l'obligà a reflexionar sobre l'escala espai-temps en què aquests serveis es produeixen i, anàlogament, en el fet que determinats serveis només es poden produir si l'àrea té una certa entitat. L'extensió, la continuïtat, la fragmentació, l'heterogeneïtat, la interacció espacial, la mida de la clapa, el patró de cobertura del sòl, l'efecte frontera, les relacions de contigüïtat, la presència de corredors biològics... amaren poc a poc la seva recerca i, mentre intenta referir els resultats de la valoració a una unitat espacial concreta, agafa consciència que això condiona, per no dir que determina, la forma que en que s'han d'emprar els mètodes de valoració i aprofundeix, a l'hora, en el vertader significat del valor econòmic (d'ús o de no ús) que cerca.

13. Entre els múltiples informes d'assessoria fets per encàrrec de la NOAA –referits als criteris que han de guiar la gestió de pesqueres–, del Centre de Recerca en Economia Ambiental de Londres –en qüestions relacionades amb la demanda recreativa d'espais naturals–, del Departament d'Agricultura de la Comissió Europea –quant a la valoració econòmica del paisatge agrícola–, del Departament de Justícia dels EUA –en el cas del vessament de cru del petrolier Exxon Valdez–, entre el més de 40 articles publicats a les millors revistes científiques del món, entre els més de 50 llibres, entre classe i classe, entre càrrec i càrrec, entre premi i premi, marca les pautes generals per incorporar la dimensió espacial a l'anàlisi econòmica que permet contestar a la pregunta que es fa tot economista ambiental: Com afecten els canvis en els processos ecològics i en els ecosistemes a la satisfacció, a la utilitat, al benestar de les persones que gaudeixen dels espais protegits, pesquen a les seves aigües costaneres o, senzillament, contempen la bellesa dels seus boscos?

14. Potser, emperò, el més important no és quina resposta ha donat a aquesta pregunta sinó com l'ha donada. La Dra. Bockstael pertany a una generació d'economistes que ha vist com es creaven eines matemàtiques i estadístiques a mida de l'Economia. Al llarg de la seva carrera, ha vist la llum la Teoria dels Jocs, la Teoria de la Decisió, la Teoria de l'Elecció Social, la Teoria de la Informació, la Teoria del Control Òptim o de la Programació (lineal i no lineal), l'Econometria (de la regressió i de les sèries temporals), etc. –perquè segur que me'n deixo.

15. Amb totes aquestes eines, l'aspecte formal de l'Economia ha canviat com de la nit al dia i la vella economia walrasiana i marshalliana s'ha despullat de paraules i ha canviat el càlcul diferencial per un bastiment molt més flexible, del qual potser massa vegades s'ha abusat, però que ens ha deixat com a nota positiva importants avenços en àrees concretes.

16. Ha aparegut una Teoria del Creixement, que curiosament es va encallar l'any 1970, per tornar a ressorgir després. S'ha desenvolupat la Teoria del Comerç Internacional, tant en la seva part pura com en la monetària, juntament amb la Teoria de l'Equilibri General Competitiu, l'Organització Industrial, la Teoria de la Localització, l'Economia Financera o la Teoria de les Organitzacions. Amb la crisi del petroli es va donar també una empenta a la Teoria dels Recursos Exhauribles, que va avançar gràcies a les superbes d'un article pioner d'Hotelling. I d'aquí a la Teoria dels Recursos Renovables i a l'Economia del Medi Ambient, a la qual, sens dubte, ha contribuït la Dra. Bockstael amb models teòrics, encara que sense recrear-se en els excessos formals, però, sobretot, amb models aplicats a problemes reals, fent certa la premissa que l'Economia no hauria de ser una abstracció sense ànima, ja que és en el servei del bé social que l'individu la veu i la defineix.

17. Aquesta concepció ha inspirat la recerca i el mestratge de la Dra. Bockstael i és amb aquest 'perquè' que ha estat capaç d'aixecar ponts entre economistes, ecòlegs, biòlegs, geògrafs, advocats, juristes, urbanistes, ... i de polir una punta de llança en favor de la necessitat de conduir la recerca sota una visió multidisciplinària. El seu treball no és només una resposta a preguntes concretes sinó un enfilall de petites passes orientades a entendre les interrelacions de models, teories, punts de vista i conceptes que provenen de diverses disciplines. En definitiva, una crida al treball en grup i a la interdisciplinarietat.

18. Al cap i a la fi, més enllà del que ha fet, és la perseverança al voltant d'aquesta concepció de la recerca i la voluntat de conferir-li una coherència i significació que vagi més enllà de l'eclosió de propostes i treballs, el que li ha permès teixir amb el temps una xarxa d'investigadors que independentment del passaport i de la disciplina científica aborden les complexes interaccions entre sistema econòmic i ecosistema. Un equip d'investigadors que reconeix en ella una elevada capacitat de feina i una especial lucidesa a l'hora d'orientar la recerca.

19. Amb la gaubança i l'agraïment que sent el Departament d'Economia Aplicada, la Facultat d'Economia i Empresa i el Centre de Recerca Econòmica (UIB- SA NOSTRA) per haver tingut l'oportunitat de compartir un tros d'aquest camí, no vull acabar aquesta intervenció sense dir-li, públicament, a la Dra. Bockstael.

20. *Nancy, a thousand thanks for all the support you have given to the University of Balearic Islands, especially to the young researchers in the field of Environmental Economics. Your eagerness to help, as much as your excellent lectures have been a lighthouse directing us in this ocean that we call knowledge.*

21. Per tot això, i amb la convicció de que seguirà trotant cap a la mar, compartint camí i construint ponts és pel que consider que la Dra. Bockstael és mereixedora del títol de doctor honoris causa de la Universitat de les Illes Balears.

Moltes gràcies